

WYDANIE II/2022

e-PORADNIK

Miasto Chełm

WWW.POMOCPRAWNA.OIC.LUBLIN.PL

WWW.OIC.LUBLIN.PL

WWW.UMCHELM.PL

*poradnik przygotowany w ramach zadania
publicznego realizowanego
w formie powierzenia zadania przez
Prezydenta Miasta Chełm*

MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI

www.ms.gov.pl

Polska Fundacja Ośrodków
Wspomagania Rozwoju Gospodarczego
„OIC Poland” w Lublinie

Publikacja bezpłatna.

E-Poradnik przygotowany w ramach umowy zawartej z MIASTEM CHEŁM - *Umowa nr W/DSO/2/2022 zawarta z MIASTEM CHEŁM - z dnia 14.01.2022r. Pod tytułem: "Prowadzenie punktu udzielania nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, nieodpłatnej mediacji oraz edukacji prawnej dla mieszkańców MIASTA CHEŁM w 2022 roku"*

Realizator Zadania i Wydawca :

Polska Fundacja Ośrodków Wspomagania Rozwoju Gospodarczego "OIC Poland" z siedzibą w Lublinie

ul. Gospodarcza 26

20-213 Lublin

tel.: (81) 710-46-30

fax: (81) 746-13-24

e-mail: sekretariat@oic.lublin.pl

<http://www.oic.lublin.pl>

Polska Fundacja Ośrodków
Wspomagania Rozwoju Gospodarczego
„OIC Poland” w Lublinie

Autor artykułów:

Rafał Kuźma – Radca Prawny/Doradca obywatelski/Mediator

Lublin, lipiec 2022

Strona 1

Spis treści

1. Wprowadzenie – nieodpłatne porady prawne, nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, edukacja prawna.....	3
2. Pojęcie gospodarstwa rolnego na przestrzeni lat	6
3. Honorowe krwiodawstwo	10
4. Dofinansowanie do zakupu dekodera w związku ze zmianą standardu nadawania telewizji	15

1. Wprowadzenie – nieodpłatne porady prawne, nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, edukacja prawna

Nieodpłatna pomoc prawna i edukacja prawna świadczona jest zgodnie z ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej.

Miejsca świadczenia nieodpłatnej pomocy

Porady Obywatelskie		
Dzień tygodnia	godz.	Miejsce
a) poniedziałek	12:00 - 16:00	Chełm, Pl. Niepodległości 1 (Gmach) pok. nr 142 na I piętrze
b) wtorek	12:00 - 16:00	
c) środa	12:00 - 16:00	
d) czwartek	12:00 - 16:00	
e) piątek	12:00 - 16:00	

Zapisy na wizyty:

Termin wizyty ustalany jest:

- ✓ telefonicznie pod nr 698 740 865 od poniedziałku do piątku (z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy w godz. od 7.30 do 16.00)
- ✓ mailowo na adres: pomocprawna@umchelm.pl
- ✓ online przez stronę internetową: <https://np.ms.gov.pl/zapisy>

Udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej odbywa się według kolejności zgłoszeń.

Na jaką pomoc możemy liczyć?

Nieodpłatna pomoc prawna obejmuje:

- ✓ poinformowanie o obowiązującym stanie prawnym
- ✓ oraz o przysługujących prawach i obowiązkach, w tym
- ✓ w związku z toczącym się postępowaniem przygotowawczym, administracyjnym, sądowym lub sądownoadministracyjnym,
- ✓ wskazanie sposobu rozwiązania problemu prawnego,
- ✓ przygotowanie projektu pisma w tych sprawach, z wyłączeniem pism procesowych w toczącym się postępowaniu przygotowawczym lub sądowym i pism w toczącym się postępowaniu sądownoadministracyjnym,
- ✓ sporządzenie projektu pisma o zwolnienie od kosztów sądowych lub ustanowienie pełnomocnika z urzędu w różnych rodzajach postępowań,
- ✓ nieodpłatną mediację

Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje:

- ✓ działania dostosowane do indywidualnej sytuacji osoby uprawnionej, zmierzające do podniesienia świadomości tej osoby o przysługujących jej uprawnieniach lub spoczywających na niej obowiązkach oraz wsparcia w samodzielny rozwiązywaniu problemu, w tym, w razie potrzeby, sporządzenie wspólnie z osobą uprawnioną planu działania i pomoc w jego realizacji
- ✓ nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje w szczególności porady dla osób zadłużonych i porady z zakresu spraw mieszkaniowych oraz zabezpieczenia społecznego
- ✓ nieodpłatną mediację

Nieodpłatna mediacja obejmuje

- ✓ poinformowanie osoby uprawnionej o możliwościach skorzystania z polubownych metod rozwiązywania sporów, w szczególności mediacji oraz korzyściach z tego wynikających
- ✓ przygotowanie projektu umowy o mediację lub wniosku o przeprowadzenie mediacji
- ✓ przygotowanie projektu wniosku o przeprowadzenie postępowania mediacyjnego w sprawie karnej
- ✓ przeprowadzenie mediacji
- ✓ udzielenie pomocy w sporządzeniu do sądu wniosku o zatwierdzenie ugody zawartej przed mediatorem

Nieodpłatna mediacja **nie obejmuje** spraw, w których:

- ✓ sąd lub inny organ wydał postanowienie o skierowaniu sprawy do mediacji lub postępowania mediacyjnego;
- ✓ zachodzi uzasadnione podejrzenie, że w relacji stron występuje przemoc.

Kto może skorzystać?

Zgodnie z ustawą o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej z dnia 5 sierpnia 2015 r. (Dz.U. 2021, poz. 945) nieodpłatna pomoc prawna, nieodpłatne poradnictwo obywatelskie oraz nieodpłatna mediacja przysługuje osobie uprawnionej, która nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej, w tym osobie fizycznej prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą niezatrudniającą innych osób w ciągu ostatniego roku.

Osoby, które ze względu na niepełnosprawność ruchową nie są w stanie przybyć do punktu mogą otrzymać poradę przez telefon lub przez Internet. Bliższe informacje pod numerem telefonu podanym do zapisów.

Na podstawie art. 29 ustawy z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz. U. z 2020 r. poz. 875) wprowadzono zmiany w ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2019 r. poz. 294 ze zm.), zgodnie z którymi nieodpłatna pomoc prawna obejmuje także sprawy związane z prowadzeniem

działalności gospodarczej przez osoby fizyczne prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą – niezatrudniające innych osób w ciągu ostatniego roku.

Dyżury specjalistyczne w ramach systemu nieodpłatnej pomocy prawnej

W dniu 1 stycznia 2022 roku w ramach systemu nieodpłatnej pomocy uruchomiony został projekt punktów specjalistycznych, w których odbywają się dyżury specjalistyczne w dedykowanych punktach w całej Polsce.

W przypadku potrzeby porady specjalisty z jednej ze wskazanych na liście dziedzin, można zarejestrować się na wybrany dyżur specjalistyczny - niezależnie od swojego miejsca zamieszkania.

Jeżeli nie można skorzystać z porady stacjonarnie – należy umówić się na wizytę zdalną (czyli przy użyciu środków porozumiewania się na odległość takich jak telefon lub komunikator internetowy).

W celu umówienia wizyty należy odszukać na stronie internetowej właściwego powiatu numer do zapisów telefonicznych albo odpowiedni adres e-mail.

Edukacja prawna

Edukacja prawna jest procesem ustawicznym, prowadzonym wobec obywateli w każdym wieku. Edukacja młodzieży szkolnej obejmuje wiedzę na temat podstawowych praw oraz obowiązków, funkcjonowania profilaktyki i zwalczania przestępstw a także funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości. Ma ona na celu zapobieganie wykluczeniu prawnemu w dorosłym życiu oraz uwrażliwieniu na potrzebę zachowania porządku prawnego.

Szczególną wartość w edukacji prawnej mają metody aktywizujące oraz zajęcia praktyczne poruszające zagadnienia prawne. Pozwalają one uczniom skonfrontować ich dotychczasowe doświadczenie i poglądy z uniwersalnymi wartościami oraz literą prawa. To wyposaża ich w wiedzę i kształtuje umiejętność rozwiązywania problemów.

2. Pojęcie gospodarstwa rolnego na przestrzeni lat

Legislacja dotycząca gospodarstwa rolnego w polskim systemie prawnym jest rozbudowana i zróżnicowana, obejmuje ona różne, zmieniające się z upływem czasu przepisy prawne. Pierwsze definicje gospodarstwa rolnego ukształtowało prawo finansowe, następnie powstała definicja gospodarstwa rolnego na potrzeby jednostki rejestrowej. Kolejno utworzono pojęcie nieruchomości rolnej i w konsekwencji pojawił się w terminologii dualizm pojęć: nieruchomości rolnej i gospodarstwa rolnego.

Zważając na różnorodność definicji i ujęć pojęcia gospodarstwa rolnego w polskim systemie prawnym, należy zastanowić się, czym jest gospodarstwo rolne. Innymi słowy, pytanie dotyczy istoty gospodarstwa rolnego.

Definicje „gospodarstwa rolnego” w polskim systemie prawa

Zauważyć należy, że w systemie prawa oprócz definicji zawartej w Kodeksie cywilnym istnieją również inne definicje gospodarstwa rolnego, np.:

- art. 6 pkt 4 w zw. z pkt 3 ustawy z 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, według którego gospodarstwem rolnym jest każde gospodarstwo służące prowadzeniu działalności rolniczej, tj. działalności w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, w tym produkcji ogrodniczej, sadowniczej, pszczelarskiej, rybnej i leśnej;
- art. 1 ust. 2 ustawy z 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym, który za gospodarstwo rolne uznaje obszar użytków rolnych, lasów i gruntów leśnych, gruntów pod stawami oraz gruntów pod zabudowaniami związanymi z prowadzeniem tego gospodarstwa o łącznej powierzchni przekraczającej 1 ha lub o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 1 ha przeliczeniowy, stanowiących własność lub będących w posiadaniu osoby fizycznej, osoby prawnej, jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej lub co najmniej dwóch osób fizycznych bądź prawnych prowadzących wspólną gospodarkę rolną.

Przedstawione przykładowe legalne definicje nie są tożsame i w zróżnicowany sposób rozkładają akcenty, wyliczając składniki gospodarstwa rolnego. W judykaturze zwrócono uwagę na różnorodność rozumienia pojęcia „gospodarstwo rolne”, np. w postanowieniach Sądu Najwyższego z 28 stycznia 1999 r. (III CKN 140/98) i z dnia 8 grudnia 2000 r. (I CKN 1036/99), a także w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie z 5 marca 2009 r. (I SA/OI 481/08). Podkreślić należy, że normatywne definicje gospodarstwa rolnego mają charakter instrumentalny i służą do realizacji określonych celów społeczno-gospodarczych, co zaakcentował Sąd Najwyższy w wyroku z 28 listopada 2001 r., (IV CKN 500/00)

Różne ujęcia i sposoby postrzegania „gospodarstwa rolnego”

Przedmiotowe ujęcia traktują gospodarstwo rolne jako zespół składników, a ujęcia funkcjonalne traktują gospodarstwo rolne jako określoną działalność. Ujęcia funkcjonalne wskazują na proces, działanie, dynamikę, zaś definicje przedmiotowe ujmują gospodarstwo rolne w sposób statyczny.

Pod pojęciem gospodarstwa rolnego rozumie się niekiedy celowo zorganizowany zespół ludzi, ziemi i innych środków produkcji, którego zadaniem jest wytwarzanie produktów rolniczych przez uprawę roślin i chów zwierząt. Bądź też celowo zorganizowany, mający własne kierownictwo, zespół ludzi, ziemi i pozostałych środków produkcji, który zajmuje się produkcją roślinną i zwierzęcą, a niekiedy roślinną, zwierzęcą i przetwórstwem rolnym. Ten sposób rozumienia pojęcia gospodarstwa rolnego to ekonomiczne ujęcie kształtowane na podstawie kategorii czynników produkcji rolnej.

Ujęcia techniczno-produkcyjne pozwalają traktować gospodarstwo rolne jako najmniejszą jednostkę produkcyjną rolnictwa w sferze produkcyjnej, w której następuje przetwarzanie jednych wartości użytkowych w drugie.

Pojęcie „gospodarstwa rolnego” w prawodawstwie innych państw

Podobnie jak w polskim prawie tak i w prawie innych państw gospodarstwo rolne jest różnie ujmowane. W prawie unijnym brak jednolitej definicji gospodarstwa rolnego, która stanowiłaby komparację definicji obowiązujących w państwach członkowskich i byłaby definicją uniwersalną. Także i w prawie wtórnym nie występuje żadna jednolita abstrakcyjna definicja gospodarstwa rolnego. Gospodarstwo rolne jest mimo to przedmiotem szczególnego odniesienia dla prawodawstwa Wspólnoty.

Próbę definiowania podjął w swoich orzeczeniach Europejski Trybunał Sprawiedliwości, lecz przyznał, że w oparciu o traktat rzymski nie można sformułować ogólnej definicji gospodarstwa rolnego. Dopiero później ETS wskazał, że gospodarstwo rolne to pewien potencjalny zespół elementów produkcyjnych, które mogą być wykorzystane do produkcji rolnej.

Pojęcie „nieruchomości rolnej” i „gruntu rolnego”

Istotnymi pojęciami, zwłaszcza w aspekcie czynności notarialnych (np. umowy sprzedaży czy darowizny prawa własności lub użytkowania wieczystego nieruchomości rolnych) są już również: „nieruchomość rolna”, „grunt rolny”. Nieruchomością rolną w świetle ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego (dalej: u.k.u.r.) jest nieruchomość rolna w rozumieniu Kodeksu cywilnego, z wyłączeniem nieruchomości położonych na obszarach przeznaczonych w planach zagospodarowania przestrzennego na cele inne niż rolne. Według art. 461 k.c. nieruchomościami rolnymi (gruntami rolnymi) są nieruchomości, które są lub mogą być wykorzystywane do prowadzenia działalności wytwórczej w rolnictwie w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej, nie wyłączając produkcji ogrodniczej, sadowniczej i rybnej. Z definicji tej, zawartej w Kodeksie cywilnym, wynika, że do uznania nieruchomości za rolną wystarczy sama możliwość wykorzystywania jej na cele szeroko rozumianej działalności rolniczej.

Powstaje pytanie o relację pojęć nieruchomości rolnej i gruntu rolnego. W świetle kodeksu cywilnego są to synonimy, co wynika z art. 461 k.c. Natomiast odrębne definicje gruntu rolnego zawarte zostały w innych aktach prawnych. Przykładem jest chociażby ustawa z 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Według zamieszczonej w niej definicji gruntami rolnymi w rozumieniu ustawy są grunty m.in. określone w ewidencji gruntów jako użytki rolne; pod wchodzącymi w skład gospodarstw rolnych budynkami mieszkalnymi oraz innymi budynkami i urządzeniami służącymi wyłącznie produkcji rolniczej oraz przetwórstwu rolno-spożywczemu; pod

budynkami i urządzeniami służącymi bezpośrednio do produkcji rolniczej uznanej za dział specjalny, stosownie do przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych i podatku dochodowym od osób prawnych. Warto także zaznaczyć, że u.k.u.r. w art. 2 wskazuje, że pod pojęciem użytków rolnych należy rozumieć grunty orne, sady, łąki trwałe, pastwiska trwałe, grunty rolne zabudowane, grunty pod stawami i grunty pod rowami.

Pojęcie gospodarstwa rolnego w Kodeksie cywilnym i u.k.u.r.

W ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny pojęcie gospodarstwa rolnego jest aktualnie przedstawione w art. 55³. Zgodnie z treścią wskazanego przepisu za gospodarstwo rolne uważa się grunty rolne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą, oraz prawami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.

Ujęcie gospodarstwa rolnego w powołanym wyżej przepisie jest ujęciem przedmiotowym i oznacza ogół odpowiednio zorganizowanych środków produkcji, tj. składników materialnych i niematerialnych przeznaczonych do realizacji określonych zadań gospodarczych.

W skład gospodarstwa rolnego w świetle Kodeksu cywilnego wchodzi wszystkie grunty, zarówno rolne, jak i te, które według planu zagospodarowania przestrzennego mogą być wykorzystywane na cele inne niż rolne. Skoro ustawodawca posługuje się pojęciem nieruchomości rolnej, to zasadne byłoby odwołanie się do definicji tego pojęcia z u.k.u.r., zgodnie z ogólną zasadą, że na potrzeby danego aktu prawnego wykorzystuje się definicje w nim zawarte. Warto zaznaczyć, że definicja gospodarstwa rolnego z u.k.u.r. uległa zmianie. W pierwotnej wersji ustawy z 11 kwietnia 2003 r. przyjęto, że jest to gospodarstwo rolne w rozumieniu Kodeksu cywilnego o obszarze nie mniejszym niż 1 ha użytków rolnych.

Na podstawie nowelizacji z 14 kwietnia 2016 r. „użytki rolne” zostały zastąpione „nieruchomością rolną”. Biorąc jednak pod uwagę wykładnię literalną, należy uznać, że gospodarstwem rolnym w świetle u.k.u.r. jest każde gospodarstwo rolne w rozumieniu Kodeksu cywilnego, w którym powierzchnia nieruchomości rolnej (według k.c.) albo łączna powierzchnia nieruchomości rolnych jest nie mniejsza niż 1 ha. Co do zasady w literaturze prezentowana jest ta druga interpretacja. Zasluguje ona na poparcie, chociaż występuje tu brak powiązania pomiędzy dwoma zasadniczymi pojęciami, a mianowicie nieruchomością rolną w świetle u.k.u.r. a gospodarstwem rolnym według tej ustawy. Producent rolny, który jest właścicielem nieruchomości rolnych przeznaczonych w planie miejscowym na cele inne niż rolne o powierzchni np. 5 ha, czyli gruntów, które nie są nieruchomościami rolnymi w świetle u.k.u.r., jest właścicielem gospodarstwa rolnego według u.k.u.r. (o ile są to nieruchomości rolne stosownie do k.c.).

Po wejściu w życie u.k.u.r., a szczególnie nowelizacji z 14 kwietnia 2016 r., pojawiły się problemy interpretacyjne związane z pojęciem nieruchomości rolnej, gospodarstwa rolnego oraz działalności rolniczej, ale praktyka doktryna starała się znaleźć rozwiązanie tej kwestii. Modyfikacje wprowadzone na podstawie nowelizacji z 26 kwietnia 2019 r. u.k.u.r. były w pewnym stopniu odpowiedzią na zgłaszane dylematy. Nie ulega wątpliwości, że występujące odmienne wykładnie wspomnianych pojęć nie służyły stabilizacji obrotu nieruchomościami rolnymi.

Normy obszarowe, określające pojęcie gospodarstwa rolnego

Do 30 września 1990 r. pojęcie gospodarstwa rolnego było określone w Rozporządzeniu Rady Ministrów z 18 listopada 1964 r. w sprawie przenoszenia własności nieruchomości rolnych, znoszenia współwłasności takich nieruchomości oraz dziedziczenia gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 45, poz. 304 z późn. zmianami). Zgodnie z tym rozporządzeniem nieruchomość uważano za rolną, jeżeli jest lub może być użytkowana na cele produkcji rolnej, nie wyłączając produkcji ogrodniczej, sadowniczej i rybnej. Natomiast minimalna norma obszarowa kształtowała się w następujący sposób:

- od 28 listopada 1964 r. do 22 grudnia 1971 r. - 0.2 ha,
- od 23 grudnia 1971 r. do 30 czerwca 1989 r. - 0.5 ha,
- od 1 lipca 1989 r. do 30 września 1990 r. - 1 ha

Po nowelizacji Kodeksu cywilnego z dnia 28 lipca 1990 r., od 1 października 1990 r. do chwili obecnej nie określono minimalnej normy obszarowej obowiązującej przy obrocie nieruchomościami rolnymi – poza dziedziczeniem. O tym czy dany obszar ziemi jest gospodarstwem rolnym, należy się posiłkować przepisami podatkowymi – ustawą z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym. Zgodnie z tymi przepisami przez gospodarstwo rolne rozumie się obszar gruntów, którego powierzchnia przekracza 1 ha fizyczny lub 1 ha przeliczeniowy.

Autor: Rafał Kuźma

Radca Prawny/Doradca obywatelski/Mediator

3. Honorowe krwiodawstwo

Krew to jeden z najbardziej pożądanых „leków”, jakimi dysponuje medycyna. Można ją uzyskać tylko od drugiego człowieka. Duże zapotrzebowanie na krew wynika z rozwoju medycyny i stosowania nowoczesnych metod leczenia. Dotyczy to głównie transplantologii (przeszczepianie narządów), onkologii, hematologii i chirurgii sercowo-naczyniowej. Tylko w ciągu jednego roku w Polsce wykonuje się ok. 1,7 mln transfuzji krwi, które ratują życie i zdrowie ludzkie.

Wyposażenie techniczne służby krwi jest na bardzo wysokim poziomie i pozwala uzyskać składniki wysokiej jakości dla celów leczniczych. Warto dzielić się krwią z potrzebującymi. Dotyczy to zarówno osób, które wcześniej tego nie robiły, jak i dawców wielokrotnych. Z pozoru mało znaczący gest w postaci oddania krwi może uratować komuś życie!

Zasada honorowego krwiodawstwa

W Polsce obowiązuje zasada honorowego krwiodawstwa. Krwiodawcy oddają krew dobrowolnie i bezpłatnie na potrzeby publicznej służby krwi (docelowo: dla pacjentów). System zaopatrzenia w krew i jej składniki działa dzięki dobrej woli, altruizmowi, chęci niesienia pomocy innym oraz poświęceniu około 600 tys. ludzi. Są to zarówno dawcy wielokrotni, jak i pierwszorazowi.

Ideę honorowego krwiodawstwa propagują organy państwowe – m.in. minister zdrowia i jednostki podległe oraz władze samorządowe. To bardzo ważne, ponieważ krwi nie można „wyprodukować”. Jej jedynym źródłem jest inny człowiek.

Światowy Dzień Krwiodawcy

Co roku 14 czerwca na całym świecie jest obchodzony Światowy Dzień Krwiodawcy. Ustanowiła go Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) w rocznicę urodzin Karla Landsteinerja, austriackiego lekarza immunologa. W 1901 r. odkrył on grupy krwi, a w 1930 otrzymał za to Nagrodę Nobla. W Polsce w dniach 22–26 listopada obchodzone są także Dni Honorowego Krwiodawstwa.

Odznaka Honorowego Dawcy Krwi

Dawcy krwi:

1) kobiecie, która oddała w dowolnym okresie co najmniej 5 litrów krwi lub odpowiadającą tej objętości ilość jej składników,

2) mężczyźnie, który oddał w dowolnym okresie co najmniej 6 litrów krwi lub odpowiadającą tej objętości ilość jej składników

– przysługuje tytuł “Zasłużony Honorowy Dawca Krwi III stopnia” i brązowa odznaka honorowa “Zasłużony Honorowy Dawca Krwi III stopnia”.

Dawcy krwi:

1) kobiecie, która oddała w dowolnym okresie co najmniej 10 litrów krwi lub odpowiadającą tej objętości ilość jej składników,

2) mężczyźnie, który oddał w dowolnym okresie co najmniej 12 litrów krwi lub odpowiadającą tej objętości ilość jej składników

– przysługuje tytuł “Zasłużony Honorowy Dawca Krwi II stopnia” i srebrna odznaka honorowa “Zasłużony Honorowy Dawca Krwi II stopnia”.

Dawcy krwi:

1) kobiecie, która oddała w dowolnym okresie co najmniej 15 litrów krwi lub odpowiadającą tej objętości ilość jej składników,

2) mężczyźnie, który oddał w dowolnym okresie co najmniej 18 litrów krwi lub odpowiadającą tej objętości ilość jej składników

– przysługuje tytuł “Zasłużony Honorowy Dawca Krwi I stopnia” i złota odznaka honorowa “Zasłużony Honorowy Dawca Krwi I stopnia”.

Odznakę, o której mowa powyżej wraz z legitymacją “Zasłużonego Honorowego Dawcy Krwi”, wydaje Polski Czerwony Krzyż, na podstawie danych przekazanych przez jednostkę organizacyjną publicznej służby krwi, w której dawca krwi oddał krew lub jej składniki o objętości uprawniającej do nadania tej odznaki. O wydaniu odznaki wraz z legitymacją Polski Czerwony Krzyż zawiadamia jednostkę organizacyjną publicznej służby krwi, która przekazała dane, będące podstawą jej nadania. Przekazanie danych przez jednostkę organizacyjną publicznej służby krwi do Polskiego Czerwonego Krzyża wymaga zgody dawcy krwi wyrażonej w formie pisemnej. Polski Czerwony Krzyż, w ramach realizacji zadania prowadzi centralną ewidencję wydanych odznak i legitymacji oraz ich duplikatów. Wydatki związane z wydawaniem odznak honorowych i legitymacji są pokrywane z budżetu państwa, z części będącej w dyspozycji ministra właściwego do spraw zdrowia, w formie dotacji celowej dla Polskiego Czerwonego Krzyża.

Zasłużonemu Honorowemu Dawcy Krwi, który oddał co najmniej 20 litrów krwi lub odpowiadającą tej objętości ilość jej składników, mogą być nadawane ordery i odznaczenia oraz odznaka “Honorowy Dawca Krwi – Zasłużony dla Zdrowia Narodu”. Wraz z odznaką wydaje się legitymację. Odznakę “Honorowy Dawca Krwi – Zasłużony dla Zdrowia Narodu” nadaje minister właściwy do spraw zdrowia na wniosek:

1) kierownika jednostki organizacyjnej publicznej służby krwi, w której dawca krwi oddał krew lub jej składniki o objętości uprawniającej do nadania odznaki;

2) organów ogólnopolskich stowarzyszeń honorowych dawców krwi.

Odznakę Honorową mogą otrzymać:

1. członkowie i wolontariusze Polskiego Czerwonego Krzyża, które wyróżniły się szczególnym zaangażowaniem i konkretnymi osiągnięciami dla rozwoju Stowarzyszenia,

2. jednostki organizacyjne PCK oraz lokalne zbiorowości społeczne, które wnoszą szczególny wkład dla rozwoju Stowarzyszenia., które wniosły szczególny wkład dla rozwoju Stowarzyszenia,

3. osoby nie będące członkami Polskiego Czerwonego Krzyża oraz instytucje i organizacje czynnie wspierające Stowarzyszenie,

4. organizacje zagraniczne Czerwonego Krzyża i ich działacze oraz inne organizacje i instytucje międzynarodowe oraz ich członkowie, realizujący humanitarne cele Czerwonego Krzyża i współdziałające z Polskim Czerwonym Krzyżem

Kryształowe serce

Ustanowione dnia 27 listopada 1986 r. uchwałą Prezydium Zarządu Głównego PCK jako najwyższe odznaczenie organizacyjne. Wyróżnienie „Kryształowe Serce” (w formie stylizowanego serca) może być przyznane za wybitne zasługi w rozwoju Ruchu Honorowego Krwiodawstwa Polskiego Czerwonego Krzyża. Mogą je otrzymać osoby fizyczne, które:

- prowadzą systematyczną, aktywną działalność propagandową w PCK i posiadają:- krwiodawcy odznakę Zasłużonego Honorowego Dawcy Krwi I stopnia lub równoważną z jej odznakę ZHDK w rozumieniu rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 19 października 2006 r i 15 lat udokumentowanego członkostwa zwyczajnego w PCK- pozostali działacze 25 lat udokumentowanego członkostwa zwyczajnego w PCK
- w sposób konkretny przyczyniły się do realizacji zadań czerwonokrzyskich a w szczególności do rozwoju honorowego krwiodawstwa.

Odznaka honorowa „Za zasługi dla ochrony zdrowia”

Odznaka honorowa „Za zasługi dla ochrony zdrowia” – jednostopniowe odznaczenie cywilne nadawane przez Ministra Zdrowia. Nie jest to standardowe odznaczenie dla honorowych dawców krwi. Jest niewiele osób, które mogą się poszczycić takim wyróżnieniem. Odznakę nadaje się dawcom krwi w uznaniu ich wybitnych osiągnięć w zakresie propagowania krwiodawstwa a przez to ochrony zdrowia ludności.

Przywileje i ulgi dla honorowych dawców krwi

Krwiodawstwo jest oparte na zasadzie dobrowolnego i bezpłatnego oddawania krwi. Krwiodawca nie otrzymuje za oddaną krew i jej składniki pieniędzy. Jednak aby docenić poświęcenie tych osób państwo lub podmioty prywatne udzielają różnego rodzaju przywileje. Jednak w ramach podziękowania zostały stworzone uprawnienia, które mają, które mają być wyrazem wdzięczności za oddaną część siebie. W zależności od uprawnienia dotyczą one honorowych dawców krwi lub dawców z tytułem „Zasłużonego Honorowego Dawcy Krwi”. Tytuł „Honorowy Dawca Krwi” przysługuje osobie, która została zarejestrowana w jednostce organizacyjnej publicznej służby krwi i oddała bezpłatnie krew.

Honorowemu Dawcy Krwi przysługuje:

1. Posiłek regeneracyjny po oddaniu krwi lub jej składników o wartości kalorycznej 4.500 kcal (tj.: 8 czekolad, 1 wafelek, 1 sok);
2. Zwolnienie z pracy w dniu, w którym oddaje się krew, i na czas okresowego badania lekarskiego dawców krwi na zasadach określonych w odrębnych przepisach; zwrot utraconego zarobku na zasadach wynikających z przepisów prawa pracy. W przypadku

ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii honorowemu dawcy krwi, który oddał krew lub jej składniki, w tym osocze po chorobie COVID-19, przysługują uprawnienia, o których mowa w art. 9, z tym że wymiar zwolnienia od pracy oraz zwolnienia od wykonywania czynności służbowych przysługuje w dniu, w którym oddał krew lub jej składniki, oraz w dniu następnym. Przy tym uprawnieniu należy zwrócić uwagę na trzy sprawy:

- to na pracodawcy spoczywa obowiązek zwolnienia pracownika
- pracodawca powinien być wcześniej uprzedzony o nieobecności
- pracownik – krwiodawca otrzymuje zwolnienie z pracy na dzień w którym oddał krew lub na kilka godzin jeżeli z przyczyn medycznych nie doszło do donacji.

Dokumentem poświadczającym uprawnienia, o których mowa jest zaświadczenie wydane przez Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa, Wojskowe Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa MON lub Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa MSWiA;

3. Ulga podatkowa z tytułu darowizn przekazanych na cele krwiodawstwa

Podatnik, który w roku podatkowym oddał honorowo krew, ma prawo skorzystać ze specjalnej ulgi dla honorowych krwiodawców. Odliczenie dokonuje się od dochodu (przychodu). Wysokość ulgi zależy od ilości oddanej krwi. Wysokość ulgi obliczamy mnożąc ilość faktycznie oddanej honorowo krwi (lub osocza) przez przyjęty dla tej ulgi przelicznik, w postaci obowiązującego ekwiwalentu pieniężnego za 1litr pobranej krwi, tj. przez 130zł. Odliczenie z tego tytułu nie może przekroczyć kwoty stanowiącej 6% dochodu (w przypadku “ryczałtowców” 6% przychodu), wykazanego w zeznaniu.

4. Zwrot kosztów dojazdu do najbliższego punktu poboru krwi

Zwrot kosztów przejazdu do jednostki organizacyjnej publicznej służby krwi na zasadach określonych w przepisach w sprawie diet i innych należności z tytułu podróży służbowych na obszarze kraju; koszt przejazdu ponosi jednostka organizacyjna publicznej służby krwi

5. Krwiodawca może uzyskać bezpłatne wyniki badań laboratoryjnych

O tym, że będziemy chcieli wyniki badań najlepiej poinformować personel stacji w czasie rejestracji lub w czasie badania poziomu hemoglobiny

6. Karta identyfikacyjna grupy krwi – KrewKarta

Każdy dawca, który kilka razy oddał krew, w niedługim czasie otrzymuje bezpłatnie lub za niewielką opłatą kartę identyfikacyjną grupy krwi. Szczegółowe zasady wydawania krewkarty określają wewnętrzne przepisy centrów krwiodawstwa.

7. W przypadku ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii 33% ulga w komunikacji krajowej.

Honorowemu dawcy krwi, który oddał co najmniej 3 donacje krwi lub jej składników, w tym osocze po chorobie COVID-19, przysługuje ulga w wysokości 33% na przejazdy w komunikacji krajowej środkami publicznego transportu zbiorowego:

- a) kolejowego w 1 i 2 klasie pociągów osobowych i pospiesznych oraz autobusowego w komunikacji zwykłej i przyspieszonej,
- b) kolejowego w 2 klasie pociągów innych niż osobowe i pospieszne
– na podstawie biletów jednorazowych.

Honorowy dawca krwi, któremu przysługuje ulga na przejazd, o którym mowa powyżej jest obowiązany do uiszczenia dopłaty w wysokości stanowiącej różnicę między należnością za pełnopłatny przejazd w klasie 1 a należnością za pełnopłatny przejazd w klasie 2. Dokumentem poświadczającym uprawnienia, o których mowa jest zaświadczenie potwierdzające co najmniej 3 donacje wydane przez Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa, Wojskowe Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa MON lub Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa MSWiA.

Zasłużonemu Honorowemu Dawcy Krwi przysługują:

1. Leki za zniżkami. Po otrzymaniu tytułu ZHDK możliwość kupowania NIEKTÓRYCH leków ze zniżkami

Można je będzie otrzymać bezpłatnie jedynie na podstawie recepty wystawionej przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego albo felczera ubezpieczenia zdrowotnego lub lekarza albo felczera niebędącego lekarzem albo felczerelem ubezpieczenia zdrowotnego, jeżeli posiada uprawnienia do wykonywania zawodu oraz zawarł z oddziałem wojewódzkim Funduszu umowę upoważniającą go do wystawiania takich recept.

2. Po otrzymaniu tytułu ZHDK możliwość skorzystania poza kolejnością z ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych w placówkach ZOZ-ów.

Świadczeniobiorcy, którzy posiadają tytuł “Zasłużonego Honorowego Dawcy Krwi” lub “Zasłużonego Dawcy Przeszczepu” i przedstawili legitymację “Zasłużonego Honorowego Dawcy Krwi” lub “Zasłużonego Dawcy Przeszczepu” mają prawo do korzystania poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej oraz z usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach.

3. Po otrzymaniu tytułu ZHDK i oddaniu określonej ilości krwi lub jej składników możliwość uzyskania zniżek w komunikacji miejskiej (różne przepisy w różnych miastach);
4. Zniżki i ulgi w schroniskach, hotelach, sklepach i punktach usługowych zrzeszonych wokół inicjatywy “Dawcom w Darze”.

Autor: Rafał Kuźma

Radca Prawny/Doradca obywatelski/Mediator

4. Dofinansowanie do zakupu dekodera w związku ze zmianą standardu nadawania telewizji

W dniu 21 marca 2022 r. ruszył nowy rządowy program dofinansowania w związku ze zmianą standardu nadawania telewizji naziemnej. Każde gospodarstwo domowe, które ma sprzęt niedostosowany do nadchodzących zmian, a którego sytuacja materialna nie pozwala na poniesienie kosztów wymiany sprzętu może otrzymać dofinansowanie na ten cel.

Na czym polega zmiana standardu nadawania NTC?

W czerwcu 2022 roku nastąpiła zmiana standardu nadawania NTC w Polsce z DVB-T/MPEG-4, który zostanie wyłączony, na DVB-T2/HEVC, który go zastąpi. Zmiana ta pozwoli zwiększyć zasoby częstotliwościowe na multipleksach, a tym samym uruchomić nadawanie większej liczby kanałów w lepszej jakości (w tym również UHD/4K). Zmiana standardu przyczyni się więc do rozbudowy i uatrakcyjnienia oferty programów Telewizji Polskiej dostępnych za pośrednictwem NTC. Urząd Komunikacji Elektronicznej na wniosek MSWiA wydał decyzję, że MUX-3, na którym znajdują się następujące programy Telewizji Polskiej: TVP1, TVP2, TVP3, TVP Info, TVP Sport, TVP Historia czasowo utrzyma dotychczasowy standard nadawania DVB-T/MPEG-4. Zmiana standardu nadawania nie dotyczy MUX-8.

Co oznacza zmiana standardu nadawania dla widza?

Dzięki wprowadzeniu nowego standardu nadawania telewizji naziemnej DVB-T2/HEVC widzowie zyskają dostęp do większej liczby programów telewizyjnych w wyższej jakości obrazu, lepszego dźwięku w technologii Dolby AC-4, zapewniającej poprawienie jakości ścieżek dialogowych oraz rozbudowane możliwości personalizacji ścieżki dźwiękowej, a także usługi dodatkowe w postaci telewizji hybrydowej HbbTV i większą odporność na zakłócenia. Zmiana standardu nadawania może wiązać się z koniecznością wymiany odbiornika telewizyjnego lub zakupu zewnętrznego dekodera DVB-T2/HEVC. Telewizory przystosowane do odbioru telewizji naziemnej w nowym standardzie powinny przestroić się samoczynnie. Może również zajść konieczność ręcznego wyszukania programów lub zrestartowania odbiornika poprzez chwilowe odłączenie go od zasilania. W niektórych przypadkach może być też wymagane skorygowanie ustawienia anteny.

Aby móc odebrać programy dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej w nowym standardzie nadawania, należy upewnić się, że posiadany w domu odbiornik ma odpowiednie parametry techniczne (obsługuje standard HEVC zwany też H.265) i posiada wbudowany (zintegrowany) tuner DVB-T2/HEVC lub jest podłączony do zewnętrznego dekodera DVB-T2/HEVC. Telewizory samoczynnie powinny zestroić listę programów w nowym standardzie, może jednak zdarzyć się, że trzeba będzie wyszukać programy ręcznie lub zrestartować odbiornik poprzez chwilowe odłączenie go od sieci i ponowne uruchomienie.

Komu przysługuje dofinansowanie?

Dofinansowanie przysługuje na gospodarstwo domowe, które ze względu na swoją sytuację materialną nie może samodzielnie ponieść kosztów zakupu nowego sprzętu. Wniosek o przyznanie

świadczenia może złożyć jedna osoba z gospodarstwa domowego. Aby otrzymać świadczenie, osoba składając wniosek będzie musiała złożyć oświadczenie, iż bez dofinansowania nie ma możliwości dostosowania sprzętu odbiorczego do zmiany standardu nadawania sygnału telewizyjnego.

Dofinansowanie możesz otrzymać w wysokości:

- 100 zł do zakupu dekodera

lub

- 250 zł do zakupu telewizora

Dekoder lub telewizor musi być zgodny z zapisami rozporządzenia w sprawie wymagań technicznych i eksploatacyjnych dla odbiorników cyfrowych, czyli taki, który umożliwia poprawny odbiór sygnału telewizyjnego w nowym standardzie DVB-T2/HEVC.

Zakup odbiornika cyfrowego za kwotę niższą niż wysokość dofinansowania nie będzie uprawniał do otrzymania zwrotu lub innego wykorzystania pozostałej kwoty dofinansowania. W przypadku zakupu odbiornika cyfrowego na wyższą kwotę niż wysokość dofinansowania obowiązek zapłaty pozostałej części ceny będzie trzeba uregulować we własnym zakresie.

Gdzie można złożyć wniosek?

Wniosek o dofinansowanie na zakup dekodera lub telewizora można złożyć za pośrednictwem:

- Formularza online na platformie gov.pl
- Poczty Polskiej w tradycyjnej formie papierowej

W jaki sposób zostanie przekazane świadczenie?

Po złożeniu wniosku osoba uprawniona otrzyma specjalny kod na podany w formularzu online adres e-mail lub w postaci wydruku przekazanego przez pracownika Poczty Polskiej, który będzie rejestrował wniosek w systemie.

Otrzymany kod z przyznanym świadczeniem można zrealizować w sklepach internetowych i stacjonarnych, które przystąpią do programu. Co ważne, przyznane świadczenie w żadnym wypadku nie jest wymienne na pieniądze. Program dofinansowania trwa do 31 grudnia 2022 roku. Do tego czasu można ubiegać się i zrealizować świadczenie.

Czy można zwrócić sprzedawcy zakupiony towar?

Zakupiony pełnowartościowy towar można zwrócić sprzedawcy zgodnie z przepisami Ustawy o prawach konsumenta z dnia 30 maja 2014 r. (Dz.U. z 2020 poz. 287 z późn. zm.). Zwrot towaru będzie rejestrowany przez sprzedawcę w dedykowanym systemie, co będzie skutkowało ponowną aktywacją kodu, na który zostało przyznane świadczenie.

Co należy zrobić, by odbierać telewizję w nowym standardzie ?

Jeśli nie posiadamy telewizora przystosowanego do odbioru naziemnej telewizji cyfrowej w nowym standardzie nadawania DVB-T2/HEVC, przy zakupie nowego odbiornika zwróć uwagę na kilka rzeczy:

1. telewizor musi być przystosowany do odbioru telewizji naziemnej w standardzie DVB-T2,
2. wymagany jest odbiór kodowania obrazu w standardzie HEVC (H.265/MPEG-H),
3. telewizor powinien odbierać kodowanie fonii w standardzie MPEG-2 Audio Warstwa 2
4. i Dolby E-AC-3,
5. jeśli odbiornik umożliwia podłączenie do Internetu, to powinien on obsługiwać standard HbbTV w wersji przynajmniej 2.0.1.

Ponadto, jeżeli odbiornik ma umożliwiać odbiór programów o ultra wysokiej rozdzielczości (UHDTV/4k), to powinien oprócz powyższych, spełniać także dodatkowe wymagania:

1. odbiór obrazu HEVC HDR w wersjach HLG10 oraz PQ10,
2. Odbiór dźwięku w wersji Dolby AC-4.

Powyższe cechy powinny być wyszczególnione w specyfikacji technicznej odbiornika lub w instrukcji obsługi.

Autor: Rafał Kuźma

Radca Prawny/Doradca obywatelski/Mediator